

den gamle Skole, veed sikkert, at man ikke kan byde en Hustrus Kjærlighed Alt, og den vil han jo beholde; han er ikke raa, ikke brutal, han elsker og vil elskes; og saa urokkelig sikker er vel Ingen, der elsker, at han aldrig skulde ofre en Smule af sin Vilje for den Elskedes Skyld. Og især en Læge. Læger maa i Følge deres Studium og deres Erfaring fremfor Alle vide, at ikke Alt passer for Alle, at hver Individualitet har sine særegne Krav, at Menneskeliv ikke lader sig gøre til Regnestykke, ikke lader sig passe ind i Skemaer. Men i sin ungdommelige Harme gør Forf. ham blind og dum, uden Forstaaelse, uden Hjærte i Livet.

Harme? Det er netop det Urimelige, det Umodne. Vi, som har levet et langt Liv, vi veed, at der er mange Mennesker, mange Ægtemænd, der vil gjøre ligesaa stærk Modstand mod deres Hustruers Selvstændighed som Lægen i Adda Ravnkildes Fortælling, og gøre det med vægtigere Grunde; og vi finde det ligesaa naturligt som at det er Vinter før det kan blive Foraar. Den Unge ser Alting forudsætningsløst, enkeltstaaende, karakteriserer Alting som godt eller slet; den Ældre ser Alt relativt, ser Udviklingsgangen, forstaar hvorfor det blev saaledes og Berettigelsen, der ligger i dette hvorfor. —

Naturligvis har den Aarhundreder gamle Tradition, at Hustruen udelukkende var til for Familien, slaaet dybt Rod hos Mændene; og naturligvis er den ikke fra Begyndelsen af opstaaet af Ingenting. Lad være, den er opstaaet noget af den Stærkeres Hovmod, af den Svageres Underdanighed; den har ogsaa i Meget været betinget af fysiske Forhold, som ikke lod sig røkke. I sin Bog »Giftas« kommer Strindberg idelig og idelig tilbage til det Spørgsmaal, hvorledes Kvinden, med sin i Forvejen svagere Konstitution, skal kunne udrette dobbelt saa meget som Manden: baade leve et selvstændigt Liv som han og til lige leve som sine Børns Moder. Han har Ret i, at det er saare, saare vanskeligt. Jeg tvivler ikke paa, at Vanskeligheden en Gang vil løses, thi Kravet er saa stort, Tranen og Haabet saa mægtige, at Bevægelsen ikke kan slaas tilbage; den vil sikkert sejre, overvinde alle Vanskeligheder. Men der maa opdrages en anden Race Kvinder dertil end dem, vi kender. Legemsstærke, villiestærke nervestærke maa de være, hvem det skal lykkes. Haabet ligger ude i Fremtiden, det er ikke til at gribe med Hænder